

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/182/2020
Identifikačné číslo spisu: 5710205980
Dátum vydania rozhodnutia: 23.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:5710205980.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Z. M., bývajúcej v K. K., M. XX, zastúpenej advokátskou kanceláriou Lexpert, s. r. o. so sídlom v Banskej Bystrici, Horná 15, IČO: 45 976 856, zastúpenej ustanoveným zástupcom JUDr. Jurajom Tkáčom, advokátom so sídlom v Banskej Bystrici, Horná 15 proti žalovaným 1/ eurodent MEDIMA, s. r. o., so sídlom v Martine, Priehradka 20, IČO: 36 398 101, zastúpenej Mgr. Barborou Kleinovou - Bučkovou, advokátkou so sídlom v Martine, Severná 14, 2/ Univerzitná nemocnica Martin, klinika stomatológie a maxilofaciálnej chirurgie, so sídlom v Martine, Kollárova 2, IČO: 00 365 327, zastúpenej JUDr. Gabrielou Reichovou, advokátkou so sídlom v Martine, P. Mudroňa 26, za účasti intervenienta na strane žalovanej 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s. so sídlom v Bratislave 1, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 15C/165/2011, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/317/2018 z 26. septembra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/317/2018 z 26. septembra 2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 15C/165/2011-1256 z 28. marca 2018 v spojení s opravným uznesením č. k. 15C/165/2011-1428 z 11. februára 2020 žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala náhrady škody na zdraví v súvislosti s liečebnou starostlivosťou poskytnutou žalovanými 1/ a 2/ zamietol. Žalovaným 1/ a 2/, intervenientovi a štátu nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Právne vec odôvodnil aplikáciou ustanovení § 420 ods. 1, § 444, § 445, § 449 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 1, 2, 3, 4, 5 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase napadnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti žalovanou 1/, § 4 zákona č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti účinného v čase napadnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti žalovanou 2/ a ustálil, že zo strany žalobkyne nebolo preukázané vo vzťahu k žalovanej 2/ akékoľvek porušenie pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti, ktoré by opodstatňovalo priznať nárok na náhradu

škody z titulu bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia, náhrady liečebných nákladov, alebo nákladov spojených s poskytnutím lekárskej starostlivosti. Vo vzťahu k žalovanej 1/ súd prvej inštancie taktiež po zhodnotení vykonaných dôkazov konštatoval nedôvodnosť žaloby. Žalobkyňa nepreukázala ňou tvrdené skutkové tvrdenia, ktoré naopak boli vyvrátené znaleckým posudkom, ako aj listinnými dôkazmi, výsluchom znalcov, z ktorých dôkazov vyplynulo, že zdravotná starostlivosť zo strany žalovaných 1/ a 2/ bola správna, boli vykonané bezodkladne všetky zdravotné výkony potrebné na určenie správnej choroby a bol zabezpečený správny preventívny postup a liečebný proces; žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

3. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom sp. zn. 9Co/317/2018 z 26. septembra 2019 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie; žiadnej zo strán sporu, ani intervenientovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

4. Odvolací súd vychádzajúc z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie, posúdením jeho právnych záverov dospel k záveru, že z predložených listinných dôkazov, zdravotnej dokumentácie a najmä zo záverov znaleckého dokazovania nevyplývalo, že by poskytnutá zdravotná starostlivosť zo strany žalovaných 1/ alebo 2/ bola nie lege artis. Žiadnym spôsobom neboli preukázané tvrdenia žalobkyne týkajúce sa skutkového stavu, z ktorého súd prvej inštancie pri posudzovaní zákonných predpokladov pre priznanie náhrady škody vychádzal. Uplatnené nároky na náhradu po viacerých úpravách žalobného nároku posudzoval v súlade s ustanovením § 420 Občianskeho zákonníka, opakovane požadovanou zmenou žaloby by mal posudzovať podľa ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka (ochrana osobnosti, náhrada nemajetkovej ujmy). V tejto súvislosti podotkol, že doterajšie výsledky dokazovania zamerané na posúdenie existencie náhrady škody správnosti lekárskeho postupu žalovanými by nemohli byť podkladom pri nezmenenom skutkovom stave na rozhodnutie o iných požadovaných nárokoch. Dodal, že žalobkyňa nič nebránilo prípadné ďalšie nároky si uplatniť osobitnou žalobou. K vznesenej námietke zaujatosti uviedol, že v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku sa na neskoro uplatnenú námietku, ako aj na okolnosti spočívajúce v procesnom postupe neprihliada. Odvolací súd konštatoval správnosť zisteného skutkového stavu, právneho posúdenia, ako aj dostatočné a primerané odôvodnenie, ktoré spĺňa náležitosti vyplývajúce z ustanovenia § 220 CSP. Za správne považoval aj rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania. Napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP.

5. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení § 255 ods. 1 CSP tak, že aplikáciou ustanovenia § 257 CSP žiadnej zo strán náhradu trov odvolacieho konania nepriznal s prihliadnutím na osobné, majetkové, zárobové a iné pomery oboch strán. Konštatoval, že žalobkyňa nebola v spore úspešná, nárok na náhradu trov odvolacieho konania jej nevznikol. Úspešným žalovaným z dôvodu existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa výnimočne nepriznal po zohľadnení sociálnych a majetkových pomerov žalobkyne ako osoby odkázanej na dávky v hmotnej núdzi s prihliadnutím na nepriaznivý zdravotný stav, pre ktorý nie je schopná dosahovať pravidelnú zárobkovú činnosť.

6. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej len „odvolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Namietala nesprávny procesný postup súdu, ktorý mal spočívať v nedostatku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, ako aj vo svojvoľnom postupe súdu, ktorý nepripustil návrh na zmenu žaloby a nesprávne postupoval pri rozhodovaní o vznesenej námietke zaujatosti. Zároveň výslovne uviedla, že i napriek skutočnosti, že aj v rámci odvolacieho konania žiadala, aby v ďalšom priebehu konania súd prvej inštancie upustil od požiadavky 100 % preukázania príčinnej súvislosti medzi zdravotnými problémami žalobkyne a lekárskou starostlivosťou zo strany žalovaných 1/ a 2/, odvolací súd sa s týmito a ani s inými (bližšie špecifikovanými) pochybeniami súdu prvej inštancie nezaoberal a argumentácii žalobkyne nevenoval žiadnu pozornosť. Podotkla, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva jej vyjadrenie k znaleckému posudku, ktoré predložila 15. augusta 2017 na základe predĺženej lehoty na

vyjadrenie. Podľa jej názoru došlo postupom súdov nižších inštancií k porušeniu práva na spravodlivý proces, princípu právnej istoty, bez zohľadnenia nevyváženého postavenia strany v spore v rozpore s čl. 6 CSP. Napadnuté rozhodnutie považovala za nepreskúmateľné, lebo odvolací súd vady konania súdu prvej inštancie neodstránil, ani sa s jej podstatnými argumentmi nevysporiadal a nevenoval im v odôvodnení rozhodnutia žiadnu pozornosť. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietala nesprávne právne posúdenie a odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke „neunesenia dôkazného bremena, resp. ohľadom informačného deficitu pri posudzovaní otázky zaujatosti osôb podávajúcich znalecký posudok“ (dôvody uvedené v bode 27 dovolania). Poukázala na rozhodovaciu prax dovolacieho súdu vyplývajúcu z rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 2/2016 z 11. apríla 2017, sp. zn. 1 Obdo 49/2017, sp. zn. 3 Cdo 224/2017, sp. zn. 4 Cdo 63/2018, sp. zn. 4 Cdo 148/2017. Trvala na tom, že súdy od nej požadovali unesenie neprímeraného dôkazného bremena i napriek jej zjavnému informačnému deficitu s poukazom na oporné body skutočností, ktoré vytvárajú minimálne zdanie, že osoby podieľajúce sa na podávaní znaleckého posudku boli vo veci zaujaté v jej neprospech. Zároveň súdy požadovali preukázanie vážnejších väzieb medzi žalovanými a osobami podávajúcimi znalecký posudok na vyjadrenie sa k námietke zaujatosti. Zdôraznila, že v dôsledku non lege artis zdravotnej starostlivosti žalovaných má trvalo poškodené zdravie a roky sa snaží svoje práva chrániť v súdnom konaní. Navrhla zrušiť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj uznesenia súdu prvej inštancie z 24. apríla 2017 o nepripustení zmeny žaloby v zmysle návrhu žalobkyne zo 16. februára 2017 a uznesenie z 1. júna 2017, ktorým súd prvej inštancie rozhodol, že znalecká organizácia forensic.sk Inštitút forenzných medicínskych expertíz s. r. o. nie je vylúčená z vykonávania úkonov súvisiacich so znaleckým dokazovaním v spore a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Žalovaná 1/ vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že žalobkyňa sa v spore domáha náhrady škody z titulu bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia a náhrady liečebných nákladov v sume 265 000 eur spoločne a nerozdielne aj od žalovanej 2/. Namietala solidárnosť záväzku, s tým, že uviedla, že žalobkyňa neučinila v spore žiadny procesný úkon, ktorým by jasne a zreteľne definovala, akej sumy sa domáhala voči žalovaným samostatne. Poukázala na ustanovenie § 444 Občianskeho zákonníka a podotkla, že nie je možné si uplatňovať tú istú sumu aj z titulu bolestného, aj z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia. K uplatnenému nároku na náhradu liečebných nákladov v zmysle ustanovenia § 449 Občianskeho zákonníka, žalobkyňa taktiež nešpecifikovala sumu, ani nepredložila žiaden dôkaz na preukázanie zvýšených nákladov na zlepšenie jej zdravotného stavu. K namietanému znaleckému posudku č. 64/2014 poukázala na jeho závery, z ktorých vyplynulo, že zdravotná starostlivosť bola žalobkyni poskytnutá lege artis. Podotkla, že žalobkyňa v žalobe nielen nešpecifikovala žalovanú istinu, ale ani nešpecifikovala všetky predpoklady občianskoprávnej zodpovednosti za škodu. K uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100 000 eur uviedla, že ani tento uplatnený nárok nešpecifikovala. V súvislosti s uplatnenou námietkou zaujatosti voči znaleckej organizácii tvrdila, že jediným dôvodom jej podania bol výlučne nesúhlas žalobkyne s jeho závermi. K jej uplatneniu došlo po vypočutí znalcov MUDr. Evy Čáčovej, MUDr. Norberta Moravanského, ktorí potvrdili závery znaleckého posudku a zároveň nepreukázali tvrdenia uvádzané žalobkyňou. Navrhla dovolanie zamietnuť.

8. Žalovaná 2/ vo vyjadrení k dovolaniu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP uviedla, že proti uzneseniu o nepripustení zmeny žaloby nie je prípustné dovolanie, lebo sa jedná o nemeritórne, procesné rozhodnutie, proti ktorému nie je prípustné odvolanie. Poukázala na priebeh konania, na opakované zmeny žalobného návrhu s tým, že rozhodnutím o nepripustení zmeny žaloby s ohľadom na okolnosti sporu nemožno vyhodnotiť za nesprávny, porušujúci právo žalobkyne na spravodlivý proces. Podotkla, že okrem nárokov na náhradu škody sa žalobkyňa domáhala rozšírenia žaloby aj o nároky z titulu ochrany osobnosti, čo je celkom odlišný právny inštitút po obsahovej aj formálnej stránke. K namietanému nesprávnemu posudzovaniu námietky zaujatosti voči znalcom uviedla, že súd prvej inštancie o námietke zaujatosti riadne rozhodol uznesením z 1. júna 2017, ktoré rozhodnutie riadne a zrozumiteľne vysvetlil. Nesúhlasila ani s namietaným nesprávnym hodnotením vykonaných dôkazov súdmi, nedostatočným zistením rozhodujúcich skutkových okolností, ktoré nezakladajú prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. K uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedla, že nespĺňa náležitosti vymedzenia v zmysle

ustanovenia § 431 až § 435 CSP, preto dovolanie aj z tohto dôvodu nie je prípustné a je potrebné ho odmietnuť.

9. Intervenient vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nemá žiadne pochybenia; po niekoľkoročnom dokazovaní dospel ku skutkovým a právnym záverom, v zmysle ktorých spravodlivo rozhodol. Navrhol dovolanie zamietnuť.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

11. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domáčať sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

12. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

13. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

15. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní.

16. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáčať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto

práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

17. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

18. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), v ktorom je implikované aj právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy. Odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, keď v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil (Zo súdnej praxe č. 37/2010).

19. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Zo súdnej praxe č. 56/2008).

20. V zmysle judikatúry ústavného súdu platí, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (II. ÚS 675/2014, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, III. ÚS 32/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku.

21. Aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

22. V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP dovolateľka namietala pochybenie súdu prvej inštancie týkajúce sa jeho rozhodnutia o nepripustení zmeny žaloby uznesením z 24. apríla 2017, ako aj nezákonným spôsobom rozhodnutia o námietke zaujatosti voči osobám podieľajúcim sa na vypracovaní znaleckého posudku, ktoré pochybenia neboli odstránené odvolacím súdom. Celý proces považovala za nespravodlivý a napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné a svojvoľné z dôvodu nevysporiadania sa s podstatnými argumentmi uplatnenými v konaní na súde prvej inštancie, aj v odvolacom konaní.

23. Odôvodnenie uvedené odvolacím súdom v bode 7 (posledný odsek), v bode 8 (posledná veta) a v bode 9 napadnutého rozhodnutia, nespĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia rozhodnutia vyplývajúce z ustanovenia § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú)

verejnost' prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11).

24. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej novej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru (I. ÚS 243/07).

25. V danom prípade bolo povinnosťou odvolacieho súdu vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými dovolateľkou v konaní pred odvolacím súdom. Podľa názoru dovolacieho súdu sa jedná o podstatné a relevantné argumenty súvisiace s prejednávanou vecou a zároveň sú takej povahy, že bez náležitého nevysporiadania sa s nimi v odôvodnení rozhodnutia, možno dospieť k záveru, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu procesných práv dovolateľky v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Strana v spore legitímne očakávala, že odvolací súd sa bude zaoberať nielen s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní, ale aj s podstatnými vyjadreniami strany prednesenými v konaní na súde prvej inštancie (čl. 2 ods. 1, 2 Základných princípov CSP).

26. K otázke právnych dôsledkov nepreskúmateľnosti rozhodnutia prijalo Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky stanovisko z 3. decembra 2015, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2016 pod R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“, čo je použiteľné aj po zmene procesného poriadku s účinnosťou od 1. júla 2016. Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnost' prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08). Namietané náležité neodôvodnenie, prečo odvolací súd bez vysvetlenia svojich právnych úvah týkajúcich sa relevantných argumentov dovolateľky, možno považovať za relevantné z hľadiska druhej právnej vety zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu prijatého pod R 2/2016.

27. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

28. Civilný sporový poriadok umožňuje odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie v rozsudku v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takom prípade sa môže obmedziť v odôvodnení len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán

predneseným v konaní na súde prvej inštancie, pokiaľ sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.).

29. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľka opodstatnene namietala, že odvolací súd sa nevysporiadal s jej uplatnenými odvolacími námietkami, preto sa jedná o podstatné a relevantné argumenty súvisiace s prejednávanou vecou, ktoré sú zároveň takej povahy, že bez náležitého nevysporiadania sa s nimi v odôvodnení rozhodnutia, možno dospieť k záveru, že postupom odvolacieho súdu v rozpore s ustanovením § 387 ods. 3 CSP, došlo k porušeniu procesných práv dovolateľky v takej miere, že možno konštatovať porušenie práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Len uvedenie v odôvodnení odvolacím súdom, že sa „nestotožnil s tým, že by procesný postup súdu prvej inštancie v súvislosti so zamietnutím pripustenia zmeny žaloby, resp. s rozhodnutím o námietke zaujatosti bol v rozpore s jednotlivými ustanoveniami Civilného sporového poriadku a mohol by mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, resp. že by týmto postupom bolo znemožnené právo žalobkyne na spravodlivý proces“, nemožno považovať za riadne a presvedčivé odôvodnenie a vysporiadanie s uplatnenými námietkami dovolateľky.

30. So zreteľom na vyššie uvedené dôvody, dovolací súd konštatuje, že dovolateľka opodstatnene namietala porušenie jej procesných práv v takej miere, že postupom súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu došlo v konaní k procesnej vade v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorá zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale zároveň aj jeho dôvodnosť.

31. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu je ustálená v tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 420 CSP, dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 44/2015, sp. zn. 2 Cdo 111/2014, sp. zn. 3 Cdo 4/2012, sp. zn. 4 Cdo263/2013, sp. zn. 5 Cdo 241/2013, sp. zn. 6 Cdo 591/2015, sp. zn. 7 Cdo 212/2014, sp. zn. 8 Cdo 137/2015).

32. Dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

33. V ďalšom konaní je odvolací súd povinný opätovne prejednať a rozhodnúť o odvolaní žalobkyne; v súlade s náležitosťami odôvodnenia vyplývajúcimi z ustanoveniami § 393 ods. 2, 3 CSP rozhodnutie presvedčivo a riadne odôvodniť. Vysloveným právnym názorom uvedeným v tomto uznesení je odvolací súd viazaný (§ 455 CSP).

34. O nároku na náhradu trov pôvodného konania a trov dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 3 CSP).

35. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomer hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.